

VERSLAG WERKPLAATS 8

Van elke werkplaats wordt een sfeerverslag gemaakt: een combinatie van een beschrijving en foto's, de presentaties die gebruikt zijn en belangrijkste resultaten. Het sfeerverslag is ter informatie. De resultaten van de werkplaats worden door het projectteam verwerkt en gebruikt in de uitwerking van het project, de toelichting naar bestuurders en de daaropvolgende werkplaats(en). Als u iets opgevallen is in dit verslag, of u wilt er op reageren, neem dan contact op met Tim Smit (tsmit@aaenmaas.nl, 06-57931631).

Overzicht van de middag

Op vrijdag 15 februari 2019 stond Werkplaats 8 in het teken van de voorbereiding op het voorkeursalternatief. Er werd aandacht besteed aan de uitwerkingsslag van de kansrijke alternatieven die de projectorganisatie afgelopen maanden heeft gemaakt. Hiermee konden de deelnemers naar voren brengen welke criteria voor hen belangrijk waren voor het samenstellen van de hoofdlijn van het voorkeursalternatief. Daarmee krijgt het projectteam zicht op de criteria van de deelnemers voor het voorkeursalternatief zodat zij deze kan verbinden met de criteria en issues die het projectteam zelf ziet en verwacht bij andere 'spelers'.

De middag begon met een inleiding door werkplaatsleider Berto Meeuwissen. Hij gaf aan wat leeft in het gebied en bij de werkplaatsdeelnemers, hij gaf een korte terugblik naar wat we tot nu toe gedaan hebben en hij vertelde welke vragen vandaag een rol zouden spelen. Namelijk: welke onderdelen zou jij ALTIJD in het voorkeursalternatief willen hebben; welke onderdelen zou jij NOOIT in het voorkeursalternatief willen hebben; en wat zijn volgens jou de grootste dilemma's bij het bouwen van het voorkeursalternatief? Vervolgens presenteerde Jan Bouman de verdere uitwerking en detaillering sinds de vorige werkplaats van de Kansrijke Alternatieven, genaamd X en Z.

De Kansrijke Alternatieven

In beide alternatieven voldoet de dijk aan de eisen voor de waterveiligheid. De wijze waarop we een veilige dijk kunnen realiseren verschilt echter per alternatief, evenals de maatregelen die we in de uiterwaarden en aan de Maas zelf kunnen nemen ten behoeve van rivierverruiming en gebiedsontwikkeling. Enkele verschillen werden tijdens de werkplaats besproken aan de hand van profielen, doorsneden en inzoomlocaties.

Dijk

- Op circa twaalf plaatsen zijn de dwarsdoorsneden van de dijk voor alternatief X en Z gedetailleerd uitgerekend, om een goed beeld te krijgen van de te verwachte maten voor de versterking.
- In beide alternatieven versterken we de tuimeldijken als tuimeldijken, met het behoud van de bomen op de dijk. Alternatief X gaat daarbij uit van maximaal versterken in grond, in alternatief Z worden meer constructies toegepast.

- Bij alternatief X zouden we uitgaan van behoud van de bestaande bomen op de dijk, bij alternatief Z van kap en herplant; tijdens het onderzoek bleek dit niet onderscheidend voor de opbouw van de dijk, zodat beide alternatieven nu uitgaan van behoud van bomen.
- In alternatief X maken we bij de meanders een brede dijk met een flauw talud, die we laten begroeien (een 'natuurdijk'). In alternatief Z maken we bij de meanders een gewone dijk (een 'gronddijk').
- In alternatief X pakken we de piping opgave aan met een pipingberm die nu is berekend op een breedte van tussen de 30 en 150 meter, op de locaties waar daar ruimte voor is. Deze berekeningen hebben echter nog een grote onzekerheid. In alternatief Z lossen we het pipingprobleem op met constructies.
- In alternatief X versterken we bij Ravenstein de dijk met grond. In alternatief Z maken we bij Ravenstein een constructie, bijvoorbeeld een keerwand. Deze laatste optie vraagt wel een extra investering.
- In beide alternatieven worden de verkeersstromen gescheiden op de tracés met tuimelkade, en samengevoegd op de modernere stukken.
- Op een aantal plaatsen wordt de dijk smaller gemaakt, waarbij er teruggegaan wordt naar het historische tracé. In alternatief Z worden ook op een aantal plekken oude wielen voor het zicht hersteld (dus geen diepe gaten).

Uiterwaarden inrichting

- In beide alternatieven worden nevengeulen gemaakt bij Demen-Dieden en tussen Appeltern en Maasbommel. Daarnaast komen in beide alternatieven meanders, zij het op verschillende wijze. Deze zijn nu verder gedetailleerd dan in oktober.
- In alternatief X voeren we maatregelen uit aan de Brabantse én aanvullend aan de Gelderse zijde en is de rivier- en moerasnatuur 'bossiger' met bomen en struikgewas, doordat uitgangspunt is, dat er vooral natuurlijk beheer plaatsvindt. De meanders worden niet aangesloten op de Maas. Deze natuur levert 15 cm wateropstuwing bij maatgevend hoogwater op.
- Deze 15 cm opstuwing staat in contrast met de gewenste waterstandsdeling van 20 cm. Daarom is alternatief X vervolgens geoptimaliseerd. Volledig gladde uiterwaarden in combinatie met de winterbed maatregelen leveren 15 cm waterstandsdeling op, maar geen gewenst natuurbild. Daarom is er daarna gezocht naar een balans tussen de te verwachten opstuwing en natuurontwikkeling. Hier is een optimum in gevonden door langs de rivier 'grassige' natuur te projecteren en de oobossen 'achteraan' bij de meanders. Met als resultaat 11 cm waterstandsdeling.
- In alternatief Z worden er alleen maatregelen getroffen aan de Brabantse zijde, met zo nodig verdieping van het zomerbed. De rivier- en moerasnatuur is 'grassiger' met veel bloemrijk grasland, waarover je ver kunt kijken. De meanders worden in dit alternatief wel aangesloten op de Maas. De winterbedmaatregelen leveren 2 tot 4 cm waterstandsdeling op. Inclusief zomerbedverdieping kan er 20 cm gerealiseerd worden.
- Voor Megen is er gezocht naar een manier om het 'gezicht aan de Maas' vorm te geven. In alternatief X wordt hierbij de provinciale weg verlegd, waardoor er meer ruimte voor Megen ontstaat en hier de haven gerealiseerd kan worden. In alternatief Z blijft de provinciale weg liggen, maar wordt de haven ook dicht naar Megen gelegd. De weg blijft hier een barrière. Hier vraagt de eerste optie een extra investering.
- In beide alternatieven worden er nieuwe bakenbomen geplant tussen de oude bakenbomen om de karakteristieke bakenbomenstructuur te behouden. In alternatief Z geldt voor de oude bakenbomen een uitsterfbeleid. In alternatief X worden alle oude bakenbomen actief verwijderd waarbij het maaiveld tegelijk op het gewenste niveau afgewerkt kan worden.

Doorkijk naar het vervolg

Als laatste deel van de presentaties gaf Jan Bouman een doorkijk naar het vervolg: er zullen op meer plaatsen dwarsprofielen worden gemaakt, op grond van de huidige ontwerpen zullen kosten worden bepaald en de milieu effecten worden in beeld gebracht. Om uiteindelijk voldoende informatie te hebben om hieruit het voorkeursalternatief te kunnen ontwikkelen en bestuurders hierover te kunnen laten besluiten. De kansrijke alternatieven en het voorkeursalternatief zullen worden getoetst op doelbereik, haalbaarheid in financiën, draagvlak, grondeigendom en maatschappelijke meerwaarde en op milieueffecten.

De komende tijd zullen er dijktafels georganiseerd worden met bewoners, bedrijven en grondeigenaren aan de dijk. Het doel hiervan is informatie verschaffen over het ruimtebeslag van de mogelijke maatregelen aan de dijk zoals die in de kansrijke alternatieven is opgenomen. Daarnaast zullen er informatiebijeenkomsten gehouden worden voor grondeigenaren in de uiterwaarden en bewoners aan de Gelderse zijde. Deze zullen gaan over het informeren op hoofdlijnen van de kansrijke alternatieven en voor het ophalen van voorkeuren en aandachtspunten. Met andere belanghebbende (organisaties) vinden daarnaast gericht gesprekken plaats. Daarnaast kunnen er op verzoek individuele gesprekken plaatsvinden.

Aan de slag - Ronde 1

In het tweede deel van de werkplaatsen gingen de deelnemers in groepen uiteen om na te denken over de volgende drie vragen:

- *welke onderdelen zou jij **ALTIJD** in het voorkeursalternatief willen hebben?*
- *welke onderdelen zou jij **NOOIT** in het voorkeursalternatief willen hebben?*
- *wat zijn volgens jou de grootste dilemma's bij het bouwen van het voorkeursalternatief?*

Groep Groen

Aan de groene tafel werd er snel consensus bereikt over het behoud van de dubbele rij bomen bij Demen-Dieden. Het gebied wordt gezien als een heel bijzonder gebied met vele cultuurhistorische belevingswaardes, en de bomendijk is hier onderdeel van. Het verkeer op de dijk blijft een heikel punt. Waarom zouden auto's op de moderne gronddijk en de natuurdijk opeens langzaam gaan rijden, als ze dit nu ook niet doen? Daarom werden verschillende knippen in het wegtracé voorgesteld, waar de auto onderlangs kan rijden.

De doorsteek naar de Gouden Ham (onderdeel van de geul Appeltern-Maasbommel) werd gezien als een makkelijke manier om waterstandsdeling te realiseren, waardoor er meer beheerruimte overblijft voor het natuur- en moeraslandschap. De meander in de Diedensche Uiterdijk mag hiervoor geïsoleerd uitgevoerd worden. De meander in De Waarden moet echter wel aangesloten worden voor recreatie, maar verder ingericht zoals de meander in de Diedensche Uiterdijk. Het realiseren van het gezicht van Megen aan de Maas, waarbij de provinciale weg omgeklapt wordt en

er meer ruimte voor Megen ontstaat, wordt als manier gezien om Megen als recreatiepunt op de kaart te zetten.

Altijd:

- Dubbele rij bomen bij Demen-Dieden: ruimtelijke kwaliteit, cultuurbehoud en karakteristieke uitstraling, sfeervol.
- Meer gescheiden verkeersstromen op de dijk of autovrije dijken: gemengd verkeer leidt tot veel conflicten.
- Haven en strandjes bij Megen uit alternatief X, provinciale weg omklappen en haven dichterbij: Megen als recreatieve trekker voor dit deel van de Maas, vanaf land en water.
- Winterbed maatregelen aan de Gelderse zijde, met name Appeltern en Maasbommel: meer ruimte voor natuur, verwijderen van de betoncentrale.
- Toegankelijke en aangesloten gereactiveerde meander in de Waarden, Diedensche Uiterdijk niet aansluiten: toegankelijk en recreatie voor omwonenden.
- Bij alle plannen als basis cultuurhistorie als uitgangspunt nemen, dit geldt voor bebouwing en kernen (kloostermuur, Ravenstein, fortificatie Lithoijen, gedenkplaats verongelukte Maaswerkers).
- Natuur uit alternatief X maar zichtlijnen behouden: toegankelijk houden voor mensen, maar niet ten koste van natuur, ooibos is een verrijking voor het gebied.

Nooit:

- Maasheggen: geen onderdeel van rivier- en moerasnatuur.
- Gladde uiterwaarden en Lelyzone, strak afgegraven, los van het bestaande reliëf: tast bestaande geomorfologie aan en levert minder biodiversiteit op.
- Los laten liggen van nieuwe meander in De Waarden en het Kanaal: gemiste kans.
- Onnodige aantasting van bebouwing en landschap: onherstelbare schade aan gebied.
- Te hoge dijkverhoging: uitzicht van weggebruiker verdwijnt.

Dilemma's:

- Uitwerking van de Bakenbomen, nieuwe aanplanten en wel of niet uitsterfbeleid: ruimtelijke kwaliteit ontwikkeling + het karakter dat het uitstraalt.
- Conflict tussen fiets en autoverkeer in de uiterwaarden of op de dijk, richting de pont in de Waarden.

Groep Geel

Aan de gele tafel was snel overeenstemming bereikt over ruimte voor natuur. Maar toen duidelijk werd dat dit veelal hoog ooibos wordt, vanwege beperkt beheer, nam de animo af. Men wil vanaf de dijk wel de bakenbomen (en dus de Maas) blijven zien. Ruigte is echter niet ter discussie. Dus: het

mag best ruig, graag zelfs, maar niet hoger dan de dijk plus circa 1,5 m.

Bij het thema verkeer was er onvrede: met de menging, juist op de stukken tussen de dorpen, wordt de snelheid geremd, maar IN de dorpen wordt een hogere snelheid 'toegelaten', door ontmengen. De eerste reactie was hierbij: dan daar ook mengen, want in dorpen willen we ook lage snelheden. Van daaruit kwam de discussie op gang over (on)wenselijkheid van veel doorgaand verkeer. Daarbij kwam men op idee van ver(der)gaande compartimentering.

Altijd:

- Bomen, zowel op de dijk als bakenbomen: cultuurhistorie, toerisme en recreatie.
- Doorgaande routes door de uiterwaarden en van de dorpen naar de rivier en voet- en fietsveren in standhouden: routestructuren en doorgaand verkeer.
- Haven van Megen dichterbij kern: aantrekkelijk voor boottoeristen en horeca.
- Open geulen: recreatie.
- Hoogwatergeul Appeltern-Maasbommel: waterstandsdeling.
- Open karakter uiterwaarden: zicht vanaf de dijken op de Maas.
- Afwisseling in inrichting uiterwaarden.
- Voorsorteren op de vestingmuur in Ravenstein.

Nooit:

- Afgesloten meanders.
- Niet alleen ooibos: zichtlijnen op de Maas behouden.
- Niet hele gebied afsluiten: beleven van gebied moet mogelijk blijven.
- Gladde natuur: geen doelbereik en kwaliteit.
- Geulen in Lymen en Oijensche middenwaard: geen doelbereik.
- Verondiepen Schans.
- Massatoerisme voorzieningen: verdwijnt het rustige gebied.
- Bomen op de dijk omzagen en herplanten: duurt te lang.

Dilemma's:

- Maximale meanders, maar niet aangesloten.
- Verkeer op tuimeldijken mag gesplitst vanwege uitzicht, maar mag niet leiden tot meer of sneller autoverkeer.

Groep Rood

Aan de rode tafel was er sprake van een snelle overeenstemming over de keuze voor het behoud van de bomen. Zowel het behoud van de bomen op de dijk, als het handhaven van de bakenbomen via een uitsterfbeleid. Bij de inrichting van de uiterwaarden waren de verschillende voorkeuren verdeeld

over de verschillende gebieden. Het ging bij de inrichting van de meanders over de balans tussen natuur, waterveiligheid en zichtlijnen. Hierbij werd gezegd: zorg dat je de Maas blijft zien, de uiterwaarden moeten het liefst een natuurlijk gebied worden, maar ruimte voor het water is nodig. De Diedensche uiterdijk kreeg meer de bestemming van een natuurlijk gebied en De Waarden werd gezien als het gebied met meer mogelijkheden voor recreatie.

Altijd:

- Bomen op de dijk: daar werden we verliefd op, karakterdijk, horen bij het gebied, schaduwrijk.
- Eenheid in verscheidenheid dijk: adaptief maatregelen nemen passen bij specifieke dijk, verschillen behouden.
- Verkeersstromen volgens uitgangspunt op gronddijk (mengen): kwaliteit en veiligheid van verkeer op de dijk.
- Bakenbomen: karakteristieke aanblik en cultuurhistorische kwaliteiten.
- Open karakter beplanting bij de dijk behouden: zichtlijnen vanaf dijk behouden.
- Natuurlijk karakter buitendijks, meanders de ruimte geven: natuur zijn gang laten gaan, biodiversiteit, natuurlijke karakter.
- Vaarmogelijkheden fluisterbootjes: wel beleven, geen grote recreatie.
- Niet aangetakte meander: meer ruimte voor natuur en rust.
- Goede doorstroming op rivier: zorgt dat het water weg kan.
- Versterken stadsgezichten Ravenstein en Megen: unieke kans, versterkt beleving van het Maasgebied.

Nooit:

- Aangetakte meanders: trekt snelle watersport aan.
- Ingrepen waardoor huidige dijkbewoning ernstig wordt aangetast: uitzicht belemmeren of slopen, leidt tot minder draagvlak.
- Verkeer samen op tuimeldijk: nu is het een gevaarlijke verkeerssituatie.
- Kale strakke dijk en uiterwaard: weinig waarde natuur en ecologie.
- Uiterwaarden volgens Z: zorg zit bij wateropstuwend karakter.
- Winterbed met niet beheerbare natuur: (veel groen, ongerept) vanuit waterstand.
- Bakenbomen weg: zorg voor beleid bakenbomen, inclusief beheer.

Dilemma's:

- Inrichting meander: natuur-waterveiligheid-zichtlijnen: zorg dat je de Maas blijft zien, liefst een natuurlijk proces, maar ruimte voor het water is nodig.
- Grond versus constructie: als het in grond kan is het prima, maar als er impact op bewoning is of op cultuurhistorie, voorkeur voor constructie.
- Ravenstein: erg interessant, maar heeft een kademuur zin als je niet weet hoe het buitendijks gaat?
- Megen: consequenties van verleggen provinciale weg zijn lastig te over zien, wel een interessante oplossing, maakt het stadje leuker. Businesscase: wat levert het op?

Groep Wit

Bij de witte groep werd een brede consensus bereikt over de tuimel- en bomendijk. Het gaat hier om de echte kenmerken van het gebied. Ook sluit de mogelijkheid om op tuimeldijk te fietsen en wandelen goed aan bij de ambitie van een (recreatief) netwerk en het houden van contact met de Maas. Het buitendijkse fietspad aan de teen van de dijk nabij Oijen doet recht aan de plaatselijke situatie en belangen en de wens van een doorgaande recreatieve route. Verder was er discussie over de natuurdijk tegenover de moderne gronddijk. De natuurdijk wordt alleen als zinvol gezien als er echt natuur aan beide zijden is. Daarnaast wilde de groep de zogenoemde 'eenheid in

verscheidenheid' als uitgangspunt hanteren, dus niet te kleine stukjes maken van de natuurdijk of moderne gronddijk.

Vanuit de grote natuureenheid en cultuurhistorie was het beeld van een 'geïsoleerde' meander in de Diedensche Uiterdijk goed denkbaar. Om toch de benodigde variatie te verkrijgen is er een voorkeur om de meander van De Waarden aan te sluiten op de Maas en voor sloepen bevaarbaar te maken, met een meer open, cultureel karakter. De Ossekamp mag weer meer natuurlijk aansluiten bij Hemelrijkse Waard, door de missende duidelijke historische verkaveling. Binnen de uiterwaarden is er bij een groot deel van de groep ook de behoefte voor ruimte voor natuurinclusief 'boeren' of ze als beheerder in te zetten. Dit leidt ook tot de gewenste variatie in het ruimtelijke beeld.

Altijd:

- Verbreden tuimelkade met behoud van bomenrij: echte kenmerken van het gebied.
- Fietspad op tuimelkade: dit sluit goed aan bij de ambitie van een (recreatief) netwerk en het houden van contact met de Maas.
- Grote eenheden van dijktypes: 'eenheid in verscheidenheid' als uitgangspunt hanteren, dus niet te kleine stukjes maken van de natuurdijk of moderne gronddijk.
- Geïsoleerde meander Diedensche Uiterdijk: cultuurhistorie, meander is lang geleden verland.
- Aangesloten meander en cultureel karakter in De Waarden: bevaarbaar voor recreatie.
- Ossenkamp natuurlijk karakter: geen historische verkaveling aanwezig.
- Natuurinclusief 'boeren': dit leidt ook tot de gewenste variatie in het ruimtelijke beeld.
- Maximale aanzet voor Waterfront Ravenstein passend bij het langetermijnperspectief: nu geen dingen doen die het later moeilijk maken.

Nooit:

- Fiets- en wandelpad achter huizen langs bij woningen op de dijk: privacy.
- Terugbrengen wielen: opvulling is ook cultuurhistorie, extra dijkmaatregelen nodig.
- Te hogen tuimeldijk: uitzicht voor aangrenzende huizen verdwijnt.

Dilemma's:

- Het varen op meanders: wel of niet aansluiten.
- Type natuur en de locatie.
- Zoeken naar diversiteit in "grote eenheden".
- Toekomst van de bestaande bakenbomen: wel of niet laten uitsterven.

Groep Blauw

Bij groep blauw was er sprake van een positieve en een respectvolle sessie, waarin eenieder elkaar de ruimte gaf om zijn of haar inbreng te geven. Het algemene beeld was dat voor het

voorkeursalternatief van belang zijn: cultuurhistorie met de bomen op de dijk, de bakenbomen en Ravenstein. Daarnaast is recreatie van belang en hierbij het bevaarbaar maken van meanders. Er ontstond een dilemma voor het type natuur, de aanplant van natuur uit X versus het behouden van het open karakter van uiterwaarden. Hier gaat het om iets anders realiseren dan elders in het gebied, versus het behouden van uitzicht wat beter bij de stadjes aan de Maas past. Daarnaast werd bij Megen de afweging gemaakt tussen te verwachten hoge kosten versus ruimtelijke kwaliteit.

Altijd:

- Open meanders van Z inclusief recreatie: integraal vaargebied.
- Tuimeldijk met bomen: aanzicht.
- Kadeconstructie bij Ravenstein: mooie boulevard langs het stadje, jachthaven kan behouden blijven.
- Pontjes behouden: geeft veel recreatieve mogelijkheden.
- Doorsteek naar Gouden Ham: verbeteren waterkwaliteit.
- Maximale waterstandsdeling is leidend boven het natuurbeeld: dus liever een 'kaler' beeld.
- Splitsen van verkeer in de kernen en het ontmoedigen van 'sluipverkeer' + vrachtverkeer: ruimte voor woonplezier en zicht op de rivier vanaf de dijk.
- Bakenbomen behouden: herkenbaarheid van de Maas.

Nooit:

- Recreatie leidend voor inrichting.
- Bakenbomen langs Gouden Ham: geeft beperking voor watersport.
- Dijkverbreding bij Ravenstein: verlies van jachthaven.
- Bomen kappen op dijk.
- Dijkverhoging bij bebouwing: uitzicht en entree van bebouwing wordt lastig.

Dilemma's:

- Provinciale weg verleggen bij Megen: hoge kosten versus ruimtelijke kwaliteit.
- Aanplant natuur van X in uiterwaarden versus het behouden van het open karakter van uiterwaarden: iets anders doen dan elders, uitzicht, past beter bij de stadjes.
- Verleggen provinciale weg en haven van Megen en ruimte voor Kloostermuur.
- Natuurduik of moderne gronddijk.

Groep Roze

De deelnemers van groep roze brachten uiteenlopende perspectieven naar de tafel waar al vlot consensus over werd bereikt. Onder het punt 'ALTIJD' werd onder andere het niet scheiden van verkeerstromen beschouwd en de wens om vooral ook aan Gelderse zijde een ontwikkeling door te voeren. De verschillende alternatieven van de locatie van de haven bij Megen werd bediscussieerd.

De huidige opties hebben beiden voors en tegens. De dure optie met verlegging van de provinciale weg werd als minder haalbaar gezien en wellicht ook minder wenselijk met het oog op het behoud van het stadsgezicht. Een alternatieve locatie aan de westzijde ter plaatse van de oude loswal wordt als mogelijk interessante optie ingebracht. Dit sluit goed aan op de vaarroute vanuit de Gouden Ham over de meander daar en is vanuit het dorp Megen een logischere plaats voor een jachthaven met clubhuis.

Altijd:

- Tuimeldijk met fietspaden: mogelijk maken waar het kan.
- Bevaarbare meanders, niet intensief/ doorlopend in de Diedensche Uiterdijk: zowel voor natuur als recreatie meerwaarde, onbevaarbaar heeft alleen meerwaarde voor natuur.
- Maatregelen aan de Gelderse zijde: de partners moeten de kansen die het project biedt benutten, niet beperken tot Brabantse zijde en enkel doorsteek bij Appeltern.
- Bakenbomen: nieuwe tussen de oude al eerder planten voor gelijkmatige verandering van het riviergezicht.
- Overal gemengde verkeerstromen: waar auto's ook ander verkeer toestaan.
- Open structuur rond Maasdorpen (Megen): cultuurhistorisch uitzicht en aanzicht behouden.
- Goede bereikbaarheid ponten: vergroot de levensvatbaarheid en continuïteit van de veren, (uitzondering Ossenkamp, splitsen verkeer).
- Weg bij Ravenstein niet omhoog (Maasdijk): hoogteopgave oplossen buitendijks.
- Damwand bij Ravenstein: terugbrengen van oude strang.
- Doorkijk gebruiksfase: goed beheer.

Nooit:

- Schans Alphen ter plaatse van wetering niet laten verpieteren: gemiste kans "Watererfgoed Schans".
- Geen ontoegankelijke natuur: altijd struinen toelaten.
- Fietspaden op kruin bij buitendijkse woningen: niet splitsen geeft veiligheid.
- Vermijden intensieve verkeersstromen op de dijk: dus niet scheiden, auto te gast.
- Bakenbomen laten verdwijnen: verdwijnen van cultuurhistorie.

Dilemma's:

- Haven bij Megen. Optie X: prettige verbinding met de stad. Optie Z: behoud cultuurhistorisch aanzicht.

Aan de slag - Ronde 2

In de tweede ronde heeft elke groep een eigen voorkeursalternatief samengesteld. Voor de meeste groepen was het makkelijk om tot het lijstje met altijd te komen en vanuit daar samen te knippen en te plakken uit de twee Kansrijke Alternatieven. Het voorkeursalternatief van de meeste groepen bevatten wel het behoud van bomen (op de dijk en bakenbomen), het toegankelijk houden van de uiterwaarden en het bevaarbaar maken van een of twee meanders. Bij een enkele groep werden er elementen uitgeruild: "wanneer jij de verkade natuur krijgt, dan wil ik de doorsteek bij Appeltern". Bij sommige groepen waren de belangen dus toegespitst op een doel, en is de verdere inrichting minder doorslaggevend.

Ook liepen de groepen gezamenlijk tegen een aantal dilemma's aan. Het grootste dilemma was de inrichting van de uiterwaarden. Dit gaat over waterstandsdaling versus natuur versus zichtlijnen en recreatie, en over eenheid versus diversiteit.

De provinciale weg bij Megen en de haven is het tweede dilemma. De consequenties van het verleggen van de provinciale weg zijn lastig te over zien, maar het wordt wel gezien als een interessante oplossing die het stadje leuker maakt.

Het derde dilemma gaat over de dijk. Over het verkeer op de dijk, en de versterking van grond versus constructie en wat de impact hiervan is. De oplossing van de kademuur bij Ravenstein is erg interessant, maar heeft een kademuur zin als je niet weet hoe het buitendijks gaat?

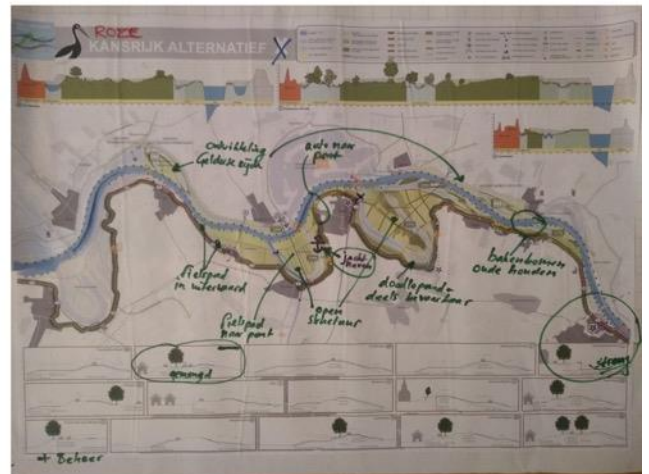
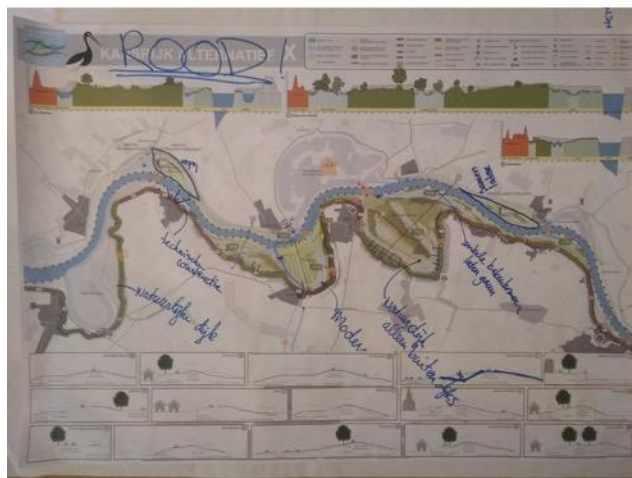
Tot slot werden de Bakenbomen genoemd. Deze moeten behouden blijven, maar het is niet duidelijk of dat betekent dat de oude bomen gekapt moeten worden en dat er nieuwe geplant moeten worden, of dat er een uitsterfbeleid gehanteerd moet worden.

Afsluiting

De middag eindigde met een borrel waar de deelnemers na konden praten. De resultaten van de werkplaats worden ingebracht in de ambtelijke voorbereiding van de hoofdinrichting van het Voorkeursalternatief en meegeven aan de Stuurgroep van juni.

In juni zien we elkaar weer op werkplaats 9 en 10; dan is de hoofdinrichting van het Voorkeursalternatief ambtelijk en bestuurlijk besproken. In de werkplaats zullen we dus de inhoud van de hoofdinrichting van het voorkeursalternatief toelichten en gaan we aan de slag met een eerste uitwerking van deze hoofdinrichting via thema's en deelgebieden.

Aanwezige leden projectteam		
Berto	Meeuwissen	Werkplaatsleider
Jan	Bouman	Presentator Kansrijke Alternatieven
Petra	Van den Brand	Tafelleider
Hans	Van Engen	Tafelleider
Samantha	Hoogewerf	Tafelleider
Fer	Kalis	Tafelleider
Suan	Pwa	Tafelleider
Michelle	Leemkuil	Tafelleider
Peter	Rutten	Tafelleider
Jos	IJkhout	Tafelleider
Friso	Roest	Tafelleider
Annemiek	Nijland	Tafelleider
Angela	van den Elshout	Communicatie adviseur projectteam